

Representantforslag 14 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Ingebjørg Amanda Godskesen, Harald T. Nesvik, Ingjerd Schou, Michael Tetzschner og Frank J. Jenssen

Dokument 8:14 S (2016–2017)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Ingebjørg Amanda Godskesen, Harald T. Nesvik, Ingjerd Schou, Michael Tetzschner og Frank J. Jenssen om å tillate stryking av listekandidater ved fylkestings- og kommunestyrevalg

Til Stortinget

Bakgrunn

Da den nye loven om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) ble vedtatt i 2002 (Besl. O. nr. 88 (2001–2002)), ble muligheten til å stryke listekandidater ved kommunestyrevalg fjernet. I 2008 tok Stortinget igjen opp diskusjonen om strykeadgangen, med utgangspunkt i noen representanters ønske om å gjeninnføre denne (Representantforslag nr. 15 (2007–2008)). Det ble besluttet at regjeringen skulle utrede muligheten for å gjeninnføre strykinger ved kommunestyrevalg.

Rapporten fra Institutt for samfunnsforskning (ISF) i 2009 som er skrevet på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet, konkluderer langt på vei med at strykeordningen var en populær ordning som mange benyttet seg av.

Det er forslagsstillernes oppfatning at om valgordningen med stryking av listekandidater til fylkestings- og kommunestyrevalg gjeninnføres, kan dette bidra til en generell positiv holdning til valgdeltagelse. Videre er det en lite demokratisk ordning at velgerne kan heie frem kandidater man liker særlig godt, mens de man ikke liker, har immunitet mot velgernes meninger.

Rapporten viser videre at strykinger gikk lite utover kvinnelige kandidater den gang stryk var mulig, mens det var en liten tendens til at innvandrere ble strøket. Dette oppveies imidlertid av at mange også kumulerer innvandrere.

Demokratiske prinsipper

Data har langt på vei avkreftet hypotesen om at strykemulighet ved kommunevalg går særlig utover kvinner og innvandrere. Det blir også hevdet at mange opplever det belastende å bli strøket, og at dette kanskje gjør det vanskelig å få folk til å stille på listene. Forslagsstillerne mener imidlertid at denne problematikken er en del av hele den demokratiske utvelgelsesprosessen som er naturlig når man stiller som kandidat til et valg.

Det ligger i demokratiets natur å underkaste seg velgernes vurderinger på valgdagen – et grunnleggende vilkår for demokrati. En strykeadgang vil fordoble velgernes innflytelse ut fra dagens situasjon, hvor det bare er tillatt å kumulere.

Å stryke kandidater er også et uttrykk for hva velgerne mener om kandidatene. Å åpne for stryking er en logisk konsekvens av at man alt har mulighet til å gjøre positive endringer på valglistene. Rapporten fra ISF viser dessuten at det ofte jevner seg ut mellom strykinger og kumuleringer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre velgernes mulighet til å stryke listekandidater ved fylkestings- og kommunestyrevalg.

26. oktober 2016

Helge André Njåstad

Ingebjørg Amanda Godskesen

Harald T. Nesvik

Ingjerd Schou

Michael Tetzschner

Frank J. Jenssen

